

Årsrapport 2020 Trafoen / 18pluss



Innhold

Trafoen:	3
Tanker bak Trafo-opplegget	3
Link til oppgaven til alle	4
Sikkerhetshallen	4
VR-briller	4
18pluss	5
Trafo/18pluss-samarbeidet	5
Samarbeidspartnere og styringsgruppe	6
Budsjettrammer	6
Instruktører 2020	8
Aktivitet Trafoen 2020	10
Aktivitet Sikkerhetshallen 2020	11
Aktivitet VR-briller 2020	11
Aktivitet 18pluss 2020	12
18pluss kursene	12
Instruktørsamlinger 2020	13
Skolebesøk og samarbeid 2020	14
Videregående	14
Læringer	14
Universitetet	15
Ungdom fra politiet og konfliktrådene	16
Andre aktiviteter	16
Nyttårsaksjonen 2019	16
Norges Handikapforbund Agder	16
Event Øyslebø	16
Besøk i barnehager	16
Besøk hos oss	17
Media	17
Faglig oppdatering	19
Trafikksikkerhetskonferansen i Agder	19
Oppsummering og utfordringer	20

Trafoen:

Trafoprojektet startet som et trafiksikkerhetsprosjekt i Kristiansand 17. mars 2005 og ble gjort permanent i 2007.

Tiltaket har som målsetting å påvirke deltakernes bevissthet, oppfatning og holdning til risiko, samt øke forståelsen for årsak til – og konsekvensen av ulykker. Navnet TRAFØ kommer fra ordet transformasjon, som betyr endring /forandring.

Geir Sundet var leder av Trafoen de 9 første årene. Da han sluttet i november 2013 tok Marit Bech Olsen over ansvaret for begge trafiksikkerhetstiltakene, Trafoen og 18pluss.

Leder har det overordnede ansvaret for Trafoen og 18pluss, mens en fast ansatt veileder organiserer bruken av Trafoen, har det pedagogiske ansvaret for instruktørene der og er selv instruktør. Veileder i Trafoen har også ansvar for drift og vedlikehold av tiltakets webside.

Trafoen har i dag totalt 6 instruktører. Det er Agder fylkeskommune som finansierer og eier tiltakene, mens ansettelsesforholdet for Trafo og 18pluss ansatte ligger hos Skandinavisk Trafikksenter.

Du kan eventuelt finne mer om Trafoens Bakgrunn og historikk på hjemmesiden:

www.trafoen.no

Vår visjon: *Vi vil at du skal overleve!*

Tanker bak Trafo-opplegget

Den pedagogiske tenkingen bak Trafo-opplegget bygger på et ønske om størst mulig egenaktivitet og engasjement blant deltakerne. Man søker å nå holdninger og selvinnsikt gjennom mobilisering av følelser. Dette er helt i tråd med tankene slik de har vært fra oppstarten. Trafoens paroler er **respekt, anerkjennelse og likeverd**.

Vi kan nok ikke endre holdninger hos noen i løpet av en time, men vi kan kanskje pirke borti noe. Gi deltakerne ei spire til noen nye måter å tenke på.

«Det jeg hører glemmer jeg, det jeg ser husker jeg, det jeg gjør forstår jeg.»

Konfucius

Vi har valgt å legge oss på ei nedre aldersgrense for Trafodeltakelse på 15 år, da dette vurderes som nødvendig minstealder når det gjelder modenhet og en viss evne til selvinnsikt. Denne aldersgruppen (15-16 år) er midt i prosessen for holdningsdannelse og tanken er at det er nyttig med innspill om trafiksikkerhet og samtale rundt disse tingene nettopp som en del av denne sosialiseringen.

Ellers er tanken for alle deltakere at en gjennomgang i Trafoen skal være gjenkjennbart og at det de opplever skal føles relevant for dem. *«Alle kan faktisk havne i ei ulykke»*.

Ønsket er at opplegget skal appellere til både hodet, hjertet og magen, der etter-samtalen ikke skal gi svar eller gjøre bruk av pekefinger, men heller være en arena for deltakernes egne følelser, og for likeverdig samtale. Videre ønsker vi at opplegget skal kunne gi deltakerne noen

nye tanker med på veien og at de blir mer klar over sine egne styrker og svakheter som trafikanter. I tillegg er tanken og ønsket at de skal gå ut døren etter Trafo-besøket med en større og dypere risikoforståelse enn de hadde da de kom og at dette igjen skal gjøre dem mer bevisste på egne valg og handlinger i trafikken, enten de er 15, 18 eller 60 år.

[Link til oppgaven til alle](#)

I september 2017 startet vi med å legge til rette for at alle gruppene som besøker Trafoen skal få oppgaven sin sendt som sms til seg selv når det er gått en stund. Dette har klasse B elevene fått helt siden starten, men det har ikke blitt iverksatt hos andre grupper etter hvert som de har kommet til.

Fra 2019 har absolutt alle som har besøkt Trafoen registrert seg elektronisk med navn, fødselsår og telefonnummer.

Dette gjør at databasen over besøkende gir oss flere muligheter og at alle besøkende får en påminnelse om besøket hos oss etter 3, 6 eller 12 måneder avhengig av hvilken gruppe de tilhører.

Sikkerhetshallen

Våren 2019 åpnet vi den nye Sikkerhetshallen vår. I Sikkerhetshallen har vi lagt hovedfokus på beltebruk og kanskje spesielt på bruk av belte i buss. Vår oppfatning er at ungdom generelt er veldig flinke til å bruke belte i bil, men når det kommer til buss er svarene noe helt annet.

Gjennom praktiske oppgaver, refleksjon og bilder/videoer prøver vi å vise hvor viktig selene er også i buss. Etter evalueringene å dømme så lykkes vi i stor grad med å få frem budskapet og vi opplever at mange av elevene virkelig får en aha-opplevelse på dette feltet.

Elevene får blant annet se hvor mye de veier i fart og de får prøve en bråstopp i 7-8km/t.

Normalt er opplegget vårt for 10.trinn at vi har 1 time i Trafoen og 1 time i sikkerhetshallen.

Sikkerhetshallen har stort potensiale for å skreddersy opplegg og temaer til andre grupper også. Blant annet kan vi sette opp en promilleløype her.

VR-briller

VR-brillene ble tatt i bruk første gang våren 2020. Ønsket med VR-brillene er å kunne ta Trafoen med oss ut til grupper som ikke har mulighet til å komme til Trafoen. I VR-brillene er filmene i Trafoen satt sammen til en film som varer i 14 minutter. Ved hjelp av VR teknologien har deltakerne mulighet til å se handlingen fra alle vinkler. Ved å snu seg rundt eller se opp og ned kan de få et inntrykk av å stå midt i situasjonen. Lyden i head-settet som følger med, er styrt slik at den følger filmen. Dette for at totalopplevelsen skal bli mest mulig realistisk. Vi har kjøpt inn 20 VR-briller med head-sett. I tillegg har vi lademuligheter til 10 sett av gangen.

VR-brillene kan vi bruke på større grupper enn vi har i Trafoen. Men fordi vi ønsker å være tro mot Trafo-konseptet hvor små grupper er viktig, så har vi bestemt at maks antall i en gruppe kan være 15 personer. Da må vi tillegg ha minst 2-3 timer, da det er viktig at alle skal bli hørt og sett.

VR-brille opplegget blir kjørt som en vanlig Trafo økt, hvor vi etter filmvisning har en samtale med deltakerne om deres opplevelse og erfaringer. Deretter gjør vi en oppgave sammen hvor målet er refleksjon og risikoforståelse relatert til seg selv.

18pluss

18pluss er et modulbasert kurs, der Trafoen er den ene modulen. Skadestedsbehandling og Banekjøring med bil er de andre.

Målgruppa til 18pluss er ungdom mellom 18-25, som har sertifikat klasse B og hører hjemme eller går på skole i Agder.

18pluss går et skritt lenger enn Trafoen, der følelsene stimuleres i større grad. 18pluss kurset er praktisk, og ungdommene dras med gjennom handlinger der de opplever situasjoner fysisk.

De møtes ved ankomst i klasserom, der de risikovurderer seg selv etter en skalering. De deles deretter inn i tre grupper på maksimum seks stykker. Målet er å få gruppen blandet med tanke på hvilken type risikotager man selv mener man er. Gruppene ruller så mellom de tre postene, banekjøring, skadested og Trafoen. Det brukes 75 min på hver post.

Vi ønsker ingen belæring og ingen pekefinger. Respekt, anerkjennelse og likeverd er viktig for oss. Formålet er at den enkelte deltaker skal få en dypere kunnskap om sin egen risiko for å havne i en trafikkulykke, gjennom å få noen opplevelser i de praktiske øvelsene.

18pluss har en egen nettside <http://18pluss.no/> og en Facebook side der man ønsker daglig aktivitet, <https://www.facebook.com/18pluss.no/>

I Norge har vi systematisk Trafikksikkerhetsopplæring helt fra barnehagealder og frem til og med ungdomsskolen. Den obligatoriske opplæringa for alle slutter den dagen vi får førerkortet. Dette er et tankekors når vi vet at de 10 farligste årene i trafikken er årene mellom 15 og 25 år. I denne perioden er trafikkulykker en av hovedårsakene til død og alvorlig skade.

Dette er grunnen til at Agder fylkeskommune satser så mye på denne gruppen gjennom å ha tiltakene Trafoen og 18pluss.

Trafo/18pluss-samarbeidet

18pluss-prosjektet ble utviklet og kom i stand ut ifra Trafo-konseptet og Trafoen har vært en av tre moduler på 18pluss-kursene helt fra oppstarten av disse i 2006.

Trafoen og 18pluss er tette samarbeidspartnere og de aller fleste instruktørene som jobber i Trafoen jobber også for 18pluss.

Lederen av Trafoen/18pluss og veilederen i Trafoen jobber tett sammen i team og avlaster hverandre når det trengs. Vi legger stor vekt på å markedsføre hverandre når vi er ute. Ofte reiser vi sammen både på skolebesøk, arrangementer og møter med samarbeidspartnere.

Vi utfyller hverandre godt og ser at det er positivt i mange aspekt å være to. Det tette samarbeidet gjør i tillegg begge tiltakene mindre sårbare.

Samarbeidet gjør også at vi kan ha gode, faglige drøftinger. Dette bidrar igjen til videreutvikling – noe som er en styrke for begge trafikksikkerhetstiltakene.

Samarbeidspartnere og styringsgruppe

Trafoen og 18pluss har felles styringsgruppe og har i stor grad også de samme samarbeidspartnere.

Grunnet endringer i forbindelse med sammenslåing av Agder-fylkene og organisasjonsendringer i SVV, ble styringsgruppa endret fra januar 2020. Ny leder er Leiv Egil Thorsen.

Tidligere arbeidsgruppe ble naturlig lagt ned.

Styringsgruppa 2020 har bestått av følgende deltakere:

Navn	Virksomhet
Leiv Egil Thorsen – leder	Agder fylkeskommune
Inge Sørhaug	Skandinavisk Trafikksenter
Anette Risvand Fossheim	Veileder Trafoen, sekretær
Marit Bech Olsen	Leder 18pluss/Trafoen, sekretær

I tillegg er det opprettet en **Koordineringsgruppe for TS-arbeidet i Agder**. Leder her er Trafikksikkerhetskoordinator Cato Moen. Gruppa består av oss ansatte i Trafoen og 18pluss, de tre ansatte i Nullvisjonen og de to ansatte i Trygg trafikk i Agder. Gruppa har hatt fem møter siden oppstart. Det har vært hyppige møter for å bli bedre kjent og finne frem til arbeidsform videre.

Det er etablert et **Trafikksikkerhetsforum i Agder** med fire politiske representanter valgt av fylkestinget, som skal gi råd i trafikksikkerhetsspørsmål. Trafikksikkerhetsforum ble konstituert 18. mars 2020, og er et faglig forum som skal ta initiativ og gi faglige råd om trafikksikkerhet. I tillegg til de politiske representantene er følgende aktører representert: Trygg Trafikk, Agder politidistrikt, Utrykningspolitiet, Statens vegvesen, Autoriserte Trafikkskolers Landsforbund (ATL) Agder, Fylkeskommunens administrasjon, Nullvisjonen Agder, Trafoen/18pluss.

Marit Bech Olsen sitter i utvalget fra Trafoen/18pluss.

Hovedutvalg for samferdsel i Agder består av 9 medlemmer valgt av fylkestinget, og kan på eget initiativ ta opp saker til behandling og be fylkesrådmannen om en utredning. Utvalget har ansvar for fylkeskommunens oppgaver knyttet til samferdsel, trafikksikkerhet og mobilitet, herunder ansvar for å følge opp leveranser fra AKT AS. Hovedutvalgets leder er Christian Eikeland fra Frp.

I februar møtte Marit i hovedutvalget og hadde et innlegg om Trafoen og 18pluss for de folkevalgte. Flere av dem har besøkt Trafoen tidligere, men en del var nye i utvalget og har lite kunnskap om tiltakene. Det ligger i utvalgets plan å legge et av møtene hos oss når det igjen er åpent for møtevirksomhet.

Budsjettrammer

Trafoen og 18pluss hadde et budsjett for 2020 på ca. 1,7 Mill kr pr tiltak.

Dette er midler som dekker leie, vedlikehold og drift. Nyanskaffelser og utvidelser er det imidlertid ikke rom for.

Det er årlig mulighet til å søke Samferdselsdepartementet om midler til lokale trafikksikkerhetstiltak. I 2019 søkte vi om midler til å lage en variant av Trafoen som kan tas med ut i distriktene til de ungdommene vi ikke når med et besøk her grunnet logistikk og avstand. Vi fikk tildelt midler, totalt 350.000 kr. Dette prosjektet ble ferdigstilt i januar 2020.



Instruktører 2020



Marit Bech Olsen
Leder 18pluss/Trafoen



Anette R. Fosheim
Veileder Trafoen



Peter Zaar
Sikkerhetsansvarlig banen
18pluss



Morten Bech Olsen
Modulansvarlig skadested
18pluss og veileder Trafoen



Carina Bech Jahnsen
Veileder Trafoen



Eivind Jensen-Tveit
Veileder Trafoen



Terje Smith Homme
Instruktør banen



Glenn Erik Jakobsen
Instruktør banen



Kristian Skår
Instruktør banen



Camilla Bjornes
Instruktør banen



Tobias Nibe-Svendsen
Instruktør banen



Håkon Langeland
Instruktør banen



Enrico Høyvang Sole
Instruktør banen



Espen Vlek
Veileder Trafoen



Tine Sangesland
Veileder Trafoen

I tillegg til disse har vi to jenter under opplæring, Vilde Marina Thorsø og Michelle Rørvik. De skulle vært ferdig med opplæring i år, men da opplæringa blir gjort på kursene og disse har vært avlyst i år, gjenstår en del før de er klare som instruktører.

Aktivitet Trafoen 2020

Gjennom årenes løp har Trafoen vært brukt av deltakere fra flere ulike arenaer. I starten var det kun et tilbud til kjøreskoler der elever som er på sikkerhetskurs på bane får benytte opplegget. I dag er situasjonen annerledes, da bruken av Trafoen har økt betraktelig.

Vi har nå kontakt med alle trafikk valgfag-klassene ved ungdomsskolene i Kristiansand kommune i tillegg til noen av nabokommunene, bl.a Vennesla, Birkenes og Lillesand. Vi fortsetter tilbudet med doble timer til skoleklassene. Det at de kan komme to grupper om gangen gjør det mye enklere for skolene og få det til. Vi tar da 6 elever i Trafoen mens de 6 andre elevene får et opplegg i sikkerhetshallen. Etter 1 time bytter gruppene plass og til slutt ber vi dem evaluere opplegget kort skriftlig, anonymt. Disse evalueringene går vi igjennom og sender dem også til læreren. På denne måten får elevene satt ord på opplevelsene sine og blir bevisst på hva de har lært. I tillegg er dette en fin måte for oss å videreformidle inntrykkene elevene har av Trafoen. Det er også veldig motiverende for oss instruktører å lese disse tilbakemeldingene fordi vi her ser at budskapet vårt når frem hos de aller fleste.

Pga Covid-19 situasjonen har aktiviteten i Trafoen blitt redusert betraktelig. Fra nyttår og frem til 12.mars hvor alt ble stengt, hadde vi hatt besøk av 544 personer i Trafoen. Det er et snitt på over 200 personer i måneden, noe som viser at ved et normalår ville sannsynligvis aktiviteten i Trafoen ha økt betraktelig. Trafoen var helt stengt fra 12.mars til 25.mai. Da åpnet vi for halve grupper, dvs maks 3 personer pr gruppe. Dette for å ivareta smittevernreglene. Vi opplevde imidlertid at flere skoler avlyste i denne perioden og for andre grupper, som f.eks. yrkessjåførkurs og etterutdanning, så ble det praktisk vanskelig å få til et besøk.

TRAFØEN TOTALT ANTALL: 22 073							
2005 - 2013	Frem til 29.10.13	Deltakere	10 155				
	Frem til 29.10.13	Gjester	447				
	29.10-31.12	Klasse B	114				
Årstall:	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Klasse B	912	885	772	683	764	780	523
18pluss	182	175	164	163	173	162	
Ungd.fra politi	41	12	0	14	4	8	2
Kriminalomsorge	0	35	47	59	27	29	8
Ung.skolene	207	282	335	491	429	501	307
YSK	50	68	89	184	137	68	100
UIA/SVV	27	81	35	27	25	45	45
Logistikk	0	0	17	0	0		
Andre	39	13	98	190	84	144	34
Videregående				16			
Bedriftskurs					58	28	11
Lærlinger					71	79	4
Etterutdanning						180	134
Totalt	1 458	1551	1557	1 827	1 772	2024	1168
							Av disse har 99 vært med VR briller

Høsten 2020 har vi hatt Trafoen åpen, men fortsatt med begrenset gruppestørrelse. Grupper fra samme kohort, f.eks. skoleklasser har vært unntatt dette. Disse har fortsatt fått lov å komme 12 og 12. Vi har likevel merket at situasjonen har påvirket skolene også, slik at mange har utsatt besøket til våren 2021.

Nytt av året er at du nå kan gå inn på hjemmesiden til Trafoen og se når det ikke er ledig. Det er ikke mulig å booke selv via kalenderen, men den er ment som en hjelp til skoler og andre grupper som lurer på når det kan være mulig å booke. <https://www.trafoen.no/Kalender>

På slutten av året ble det besluttet å starte utskifting av projektorene i Trafoen. Vi vil nå skifte til laserprojektorer hvor vi ikke behøver å bytte pærer. Bytte av projektorene vil ikke bare gi bedre levetid, men vil også gi en vesentlig bedre bildeklarhet. De nye projektorene har Full-HD og 1920x1080 oppløsning i motsetning til 1280x800 som vi har hatt til nå. Vi har valgt å bytte 8 projektorer nå og legge inn bytte av de 5 siste i neste års budsjett.

Totalt har vi hatt besøk av **1168** personer i Trafoen i 2020.

Aktivitet Sikkerhetshallen 2020

I 2020 har vi hatt ca 300 ungdomsskoleelever og 45 studenter i sikkerhetshallen. I tillegg har vi benyttet lokalet som visningssted for VR-brillene.

Aktivitet VR-briller 2020

Filmen til VR-brillene ble spilt inn høsten 2019, men pga redigering og testing var de ikke klare for utprøving før februar 2020. Vi var veldig spente på hvordan det ville bli å bruke disse i et klasserom. Hvor mye tid ville vi trenge og hvordan ville ungdommen reagere på teknologien?



Vi valgte å teste dette på de 17 elevene på ambulansesfag ved Lillesand Videregående skole i slutten av februar 2020. Metoden ble godt tatt imot av elevene, men vi var enige om at det var en stor gruppe og at vi da er avhengig av god tid. Pga Covid-19 ble brillene lagt bort frem til vi fant en trygg rengjøringsmetode i slutten av august. Etter dette har brillene blitt brukt som erstatning for Trafoen når gruppene har vært større enn 3 stk. Totalt har godt over 100 personer fått testet VR-brillene dette året.

Det har vært viktig for oss å teste ut dette konseptet på så mange som mulig før det ble tatt i bruk til vanlige grupper. Før sommeren fikk alle i Fylkets Trafikksikkerhetsgruppe en test-visning i forbindelse med et møte i Arendal. I tillegg hadde vi en full gjennomgang med filmvisning og oppgave sammen med instruktørene på siste instruktørsamling i høst. Det har kommet utelukkende positive tilbakemeldinger, men vi er likevel enige om at Trafoen er bedre. Det betyr at hvis Trafoen kan brukes, så er det det vi skal. VR-brillene er en veldig god erstatning som vi er stolte av å kunne ta med oss ut.

Vi har tro på at dette konseptet kan være interessant for andre fylker å kopiere. Vi hadde planlagt et besøk hos FTU Rogaland i høst, hvor vi skulle vise frem briller, film og metode. Vi

deler gjerne filmene med andre, men er strenge på at opplæring og oppfølging av instruktørene vil vi ha ansvar for. Møtet med FTU Rogaland er flyttet til våren -21. Vi håper å få muligheten igjen da.

Aktivitet 18pluss 2020

18pluss kursene

Alle ti kursene i 2020 er blitt avlyst grunnet Covid 19. Hele kurset er lagt opp til små grupper og nærhet. I Trafoen sitter de tett, på banen er de «full bil» og på skadestedet må de være helt innpå når de fysisk tar på hverandre under øvelsen. Dette ble vanskelig å få til med de restriksjonene som ble satt. Vi vurderte mulighetene vi hadde for å holde avstandsregler opp mot målet om at kurset skal være så praktisk som mulig, og så at dette ikke var mulig å få til. Kursene var fylt helt opp, de aller fleste påmeldte var lærlinger, noen få egenpåmeldte via nettsiden vår. Hos noen av lærlingene har vi vært inne med alternativ kursing/informasjon på fellesmøter med opplæringskontoret. Bilfag tok sine lærlinger inn i små grupper der vi fikk tre timer til å jobbe med risikofaktorer. Hos lærlingene på storbilfag som skulle vært på 18pluss kurs var vi inne med VR-briller i de enkelte klassene som alternativ til kurset. Det betyr likevel at det er mange lærlinger vi ikke har nådd med noen form for trafiksikkerhetsopplæring i 2020.

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	total
Antall kurs	3	5	5	6	5	7	10	10	11	10	10	10	11	10	113
Antall deltakere	61	63	74	87	88	117	139	173	182	175	164	162	173	162	1820



Instruktørsamlinger 2020

Vi har hatt totalt tre instruktørsamlinger i de to tiltakene dette året. To i 18pluss og et med instruktørene i Trafoen.

Den første samlingen med 18pluss skulle vært i starten av april som en kickoff før oppstart på årets kurs. Denne samlingen utgikk da kursene på våren allerede sto i fare for å måtte avlyses. Vi er sårbare på oppfølging og motivering av instruktørene når vi ikke treffer de utenom kurser og samlinger. Vi valgte derfor å ha en samling kun for instruktørene på banen tirsdag 16.juni. Målet med samlingen var todelt, vi måtte ha kontakt for å sikre videre drift og hindre frafall, og vi måtte opprettholde kunnskapen og ferdighetene de har. Det ble jobbet med praktiske øvelser på banen og med teori der sikker jobbanalyse, risikofaktorer og barrierebygging var tema.

Hvordan gjør vi øvelsene på banen? Hvorfor gjør vi akkurat disse øvelsene? Hva er det vi ønsker å oppnå? Hva er utfordringene?

Den andre samlingen hadde vi 31.oktober. Her var målet å treffes, snakke litt om hvor vi står nå og hvordan vi ser året som kommer. Vi hadde en runde der hver enkelt instruktør sa litt om hvordan de hadde det nå, og hvordan de så egen aktivitet i 2021. En av instruktørene har måttet flyttet grunnet tap av jobb, og ser derfor ingen mulighet til å fortsette. Ellers ser det ut som om vi fortsatt har instruktørene med oss. Vi har ikke kunnet starte noen opplæring av nye instruktører grunnet aktiviteten i år, og to av instruktørene vi har med er ikke ferdig med opplæringsperioden som skulle vært i vårsesongen. Det gjør oss litt sårbare med tanke på antall instruktører når kursene kan starte opp igjen.

Begge samlingene har vært på Skandinavisk trafikksenter. Vi har avsluttet med felles måltid og kos, selvsagt med opprettholdelse av avstandsregler.

Samlingen med instruktørene i Trafoen ble avholdt mandag 25.mai. Det er flere år siden sist vi hadde samling kun med instruktørene i Trafoen. Når vi i år har hatt restriksjoner med tanke på antall personer samlet så valgte vi å dele instruktørene på denne måten.

Samlingen var en workshop ledet av psykolog Tor Åge Eikerapen. Vi har brukt Tor Åge også tidligere, og han kjenner litt til både tiltaket og måten vi jobber i Trafoen. Han har også selv hatt en gjennomgang som deltaker i Trafoen, noe han uttrykte var sterkt.

Temaet på workshopen var kommunikasjon. Vi jobbet med ulike oppgaver, mye med bevisstgjøring av hvordan vi stiller spørsmål.

Hvilke svar kan vi forvente oss å få med måten vi stiller spørsmålet?

Det er både spennende og nødvendig med slike fagsamlinger. Måten vi jobber på i Trafoen er unik og det er ikke lett å finne sammenliknbare tiltak. Opplæring og oppfølging av instruktørene er nødvendig for å sikre at måten vi jobber ikke endres til å bli ren undervisning i stedet for den ønskede refleksjonen.

Driften i Trafoen har vært redusert kraftig i 2020, men alle instruktørene har fått timer med grupper for å opprettholde kunnskap og ikke «ruste». Vi er ikke flere instruktører enn vi må være, og behovet for flere vil være der når driften normaliseres.

Skolebesøk og samarbeid 2020

Ungdomstrinnet

Vi har naturlig nok hatt færre skoler på besøk i Trafoen og sikkerhetshallen i år, men vi har hatt kontakt med alle og det er kun situasjonen som har gjort at noen ikke har fått det til.

Kombinasjonen Trafoen og sikkerhetshall har blitt et godt og populært tilbud. Skoler som har vært her dette året er: Fiskå, Fjære, Grim, Havlimyra, Karuss, Møvig, Songdalen, Torridal, Valstrand, Drottningborg, Vigvoll.

I tillegg til besøk her hos oss, har vi i september deltatt på trafikkdager arrangert av Nullvisjonen på ungdomsskolene i Søgne.

Videregående

Vi har også i 2020 vært ute på ulike arrangement på de videregående skolene i Agder, selv om de fleste avtalene her ble avlyst.

Vi startet i januar med et skolebesøk arrangert av trafikksikkerhetsambassadørene ved Arendal vgs. Her var vi bestilt inn til å holde et innlegg for 240 elever. Det møtte 5. Skolen sleit med arrangementene sine, og tilbakemeldingen fra Nullvisjonen og SVV var at tilsvarende antall møtte på deres opplegg.

I januar var vi også på Hald i Mandal, der det ble arrangert Kick-off for de videregående skolene vest i Agder. Dette er blitt prøvd arrangert på ulike tider av året, og etter sammenslåingen av fylkene ble det bestemt at det skal gjennomføres på høsten fra 2020. Dette medførte at vi var tilbake på Hald i september og møtte da de nye trafikksikkerhetsambassadørene. Det er første året at skolene i vest delen av fylket har ansatt ambassadører.

I februar var vi på Lillesand vgs og hadde en halv dag med elevene på Ambulansefag. Fokuset når vi er her er risikofaktorer i trafikken, og denne gangen brukte vi VR-briller som inngang for samtalen. Denne klassen ble den første gruppen vi tok i bruk brillene på.

Vi var også på Hornnes vgs i februar. Her hadde vi et opplegg om rus i trafikken for alle avgangselevne. Et godt planlagt og gjennomført opplegg fra trafikkambassadørenes side.

I september ble det gjennomført kick-off også på Tyholmen i tillegg til Hald. Disse arrangementene for trafikksikkerhetsambassadørene kjøres tilnærmet likt i begge delene av fylket.

I desember var vi tilbake på Lillesand vgs hos det nye kullet på ambulansesfag. Også denne gangen brukte vi VR-briller som inngang til refleksjoner rundt risikofaktorer i trafikken. Å bruke VR-briller i en såpass stor gruppe krever at vi får god tid. Dette for at det ikke bare skal bli en gøy opplevelse med VR, men at det også gis tid til samtalen med den enkelte i etterkant.

Lærlinger

Vi har rettet stort fokus mot opplæringskontorene helt siden 2018.

Vi ser at lærlingene er en utsatt gruppe, samtidig som vi har tro på at tilbudet om trafikksikkerhetskurs må gjøres obligatorisk for at ungdommene skal ta det.

Dette er nok den gruppa det har gått mest utover dette året. 18pluss kursene ble avlyst, og det er her vi treffer de fleste lærlingene. Opplæringskontorene har også vært restriktive med samlinger for å redusere sjansen for at Covid 19-smitte skulle tas med ut til læreplassene og dermed ramme bedriftene.

I januar var vi på styremøte i Lyngdal med opplæringskontoret i Lister. Vi har ikke hatt lærlinger fra dette kontoret før. Grunnet Covid 19 restriksjonene har vi heller ikke her kommet videre med

noen konkret avtale videre.

I januar var det en liten gruppe lærlinger fra Fagopplæring Sør i Trafoen. Dette var lærlinger uten førerkort som ikke fikk plass på 18pluss kurs.

Da kursene ble avlyst valgte opplæringskontoret for Bilfag å ha oss inne to timer på totalt fire samlinger. Her jobbet vi med risikofaktorer. Det kan ikke erstatte kurset på noen måte, men ble et alternativ som er mye bedre enn ingenting.

Også storbilfag på Sam Eyde, yrkessjåfør lærlinger, valgte en alternativ løsning til kurset. Vi besøkte klassene i november og hadde en halv dag med hver lærlingeklasse. Vi kjørte et opplegg med VR-briller og tilbakemeldingene fra lærerne ved skolen i ettertid var svært gode. De meldte tilbake at samtalene i dagene som fulgte handlet mye om vårt besøk i klassen.

Etter at leder for Okab (Opplæringskontoret for anleggs- og bergfagene) var på besøk i Trafoen i januar fikk vi i oktober delta på styremøte til Okab Arendal som ble avholdt på Sam Eyde. Her møtte representanter fra opplæringsbedriftene og på agendaen hadde de spørsmålet om de skulle gjøre trafikkopplæring til en obligatorisk del av opplæringen til lærlingene. Dette ble vedtatt på møtet, noe som innebærer at alle lærlingene på Okab Arendal vil fra 2021 få dette inn i lærlingekontrakten.

Vi hadde avtale med flere opplæringskontor, men her ble fysiske møter med lærlingene avlyst.

Vi har denne høsten jobbet litt med en trafiksikkerhetsdag for lærlinger. Dette er et alternativ og et tillegg til 18pluss kursene. Det er flere årsaker til at vi jobber med dette, men hovedårsaken er at vi ser at vi ikke klarer å få alle lærlingene inn på 18pluss kurs da de er så mange flere enn vi har kursplasser til. Vi er fortsatt kun på planleggingsstadiet her, og vi jobber sammen med Nullvisjonen og ATL videre. Målet er å kunne gjennomføre første dag i oktober 2021.

Universitetet

I januar hadde vi to studenter fra trafikklærerstudiet ved Nord universitetet. De fikk være med både som deltakere og som observatører i Trafoen. De var i slutten av studiet når de var her, og praksisen er plassert under emnet Vegtrafikk, samferdselsteknologi og samfunn TRA2030.

Vi inngikk i 2018 for første gang et samarbeid med Universitetet i Agder, Fakultetet for helse og idrettsvitenskap. Alle studentene på Folkehelse var i februar igjennom Trafoen og sikkerhetshallen. Totalt 8 grupper. Vi hadde som tidligere år også denne gangen en halv dag med studentene på universitetet i etterkant av besøket deres hos oss. Temaet vi tar opp er todelt;

- er trafiksikkerhet folkehelse?
- metodebruken vår, kan den benyttes også innen andre felt i folkehelsearbeidet?

Det er inngått tilsvarende avtale for våren 2021.

Vi har i høst hatt student fra UiA. HEL203 - Praksis i helsefremmende arbeid.

Kristin Flottorp Nikolaisen var her totalt tre uker og deltok på aktiviteten vi da hadde.

- hun var med ulike instruktører i Trafoen på klasse-B elever
- hun var med i Trafoen og i sikkerhetshallen med elever på ungdomstrinnet som har trafikk valgfag
- hun deltok på trafiksikkerhetsdag ute på en ungdomsskole
- hun var med grupper med yrkessjåfør elever, både de under utdanning og de som var inne på etterutdanning
- hun var med Nullvisjonen ute i barnehage der fokuset var sikring av barn i bil

Det meste av praksisen ble ren observasjon, men på slutten av praksisperioden fikk hun prøve seg som instruktør i Trafoen sammen med en annen instruktør. Kristin er ei jente vi gjerne vil fortsette å ha kontakt med, og som vi på sikt ønsker blir en av instruktørene i Trafoen. Hun har etter praksisperioden skrevet en eksamensoppgave som er en prosjektbeskrivelse av evaluering av Trafoen.

Vi deltok i ettetid av praksisperioden på et praksisseminar via web. Her ble ulike eksamensoppgaver presentert og diskutert. Det var **en** oppgavepresentasjon som skilte seg ut, det var oppgaven til Kristin om trafikksikkerhet. De andre oppgavene var mer like og med et mer kjent fokus når vi tenker folkehelse; kosthold, fysisk aktivitet og sosiale forskjeller. Flott at vi som praksissted ble spurt under diskusjonen av oppgaven og fikk være med å evaluere og gi råd for eventuelle endringer.

Ungdom fra politiet og konfliktrådene

Vi har i flere år hatt et godt samarbeid med politiet og konfliktrådene i forhold til ungdom under 18 år som har blitt tatt for brudd på vegtrafikkloven. I februar hadde vi besøk av to ungdommer som ble sendt fra Farsund og Lyngdal lensmannskontor. Vi skulle også i år hatt besøk av ungdommer fra Finnmark, men dette ble dessverre avlyst grunnet Covid-19 situasjonen.

Kriminalomsorgen i Agder har vi også et godt samarbeid med. Og før vi stengte ned rakk vi å ha besøk av 2 grupper. Dette er personer som soner for brudd på Vegtrafikkloven og som har et besøk hos oss som en del av program mot ruspåvirket kjøring.

<https://www.kriminalomsorgen.no/program-mot-ruspaavirket-koering.518693.no.html>

Andre aktiviteter

Nyttårsaksjonen 2019

Nyttårsaksjonen ble gjennomført 9.januar. Hensikten med Nyttårsaksjonen er å bevisstgjøre hver enkelt av oss til å stå sammen for å bedre trafikksikkerheten på vegene.

<https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/0nJRvg/dette-er-doedsulykken-han-aldri-glemmer>

<https://www.fvn.no/nyheter/lokalt/i/RR2wqd/aatte-drept-i-trafikken-paa-soerlandet-i-2019-altfor-mange>

Norges Handikapforbund Agder

I januar hadde vi første møte med handikapforbundet om en fagdag for medlemmene der fokus skulle være sikring i bil og kjøring under påvirkning. Selve dagen skulle vært i mai, men også denne ble avlyst. Vi satser på nytt våren 2021.

Event Øyslebø

I oktober deltok vi på Event Øyslebø sammen med Nullvisjonen. De stilte med bråstoppen og veltepetter mens vi satte opp promilleløypa vår. I tillegg til ungdommene som deltok, fikk både ordfører og SLT-koordinator prøve seg med promillebrillene.

Besøk i barnehager

I samarbeid med Nullvisjonen Kristiansand, besøkte vi i høst flere barnehager hvor vi satte fokus på sikring av barn i bil. Vi stilte opp på parkeringsplassen både en morgen og en ettermiddag i forbindelse med henting og bringing. Foreldrene var utelukkende positive til å få litt informasjon om hvordan de kan sikre barna sine enda bedre, evt hva som er viktig å tenke på i den forbindelse.

Besøk hos oss

Vi har mye besøk av folk som ønsker å vite mer om hva Trafoen og 18pluss er. Vi har som prinsipp at ingen får lov å besøke Trafoen uten å gå igjennom på vanlig måte. Dette gjør at de besøkende får en helt annen forståelse av hva Trafoen er og hvordan den går inn på oss.

Stig Magne Rikardsen, Mindsenteret Bodø besøkte oss i forbindelse med Trafikksikkerhetskonferansen i februar. Det er alltid hyggelig med besøk av Stig Magne. Vi jobber med mye av det samme og derfor blir det alltid mange interessante samtaler. Denne gangen fikk han i tillegg prøve de nye VR-brillene våre, noe han ble veldig imponert over.

Lederne i Vennesla kommune besøkte både Trafo og sikkerhetshall da de var her sammen med Nullvisjonen i februar. Vennesla kommune har startet arbeidet med å bli trafikksikker kommune og la i den forbindelse inn et besøk hos oss.

Christian Eikeland, nyvalgt leder av hovedutvalget for samferdsel i Agder fylkeskommune, besøkte oss i mars sammen med Nullvisjongutta. Christian ønsket en god dialog med bidragsyterne innen trafikksikkerhet i fylket og fikk i tillegg til gode innspill også se og prøve VR-brillene våre. Han har tidligere besøkt Trafoen flere ganger og synes dette var et kjempebra tilskudd til trafikksikkerhetsarbeidet i regionen.

Hovedverneombud Harry Karlsen i Boreal tok i høst kontakt med oss og Nullvisjonen. Han har besøkt oss i Trafoen og sikkerhetshallen tidligere og ønsket nå et samarbeid rundt utfordringer de har i Boreal med enkelte sjåførere som går igjen i skaderegistreringen. Smittesituasjonen har gjort at dette har blitt litt forsinket, men håpet er at vi på sikt får til et opplegg rundt bevisstgjøring og risikovurdering for utsatte sjåførere.

Marianne Dahl og Anne Charlotte Olsen fra firmaet Konsulentas er inne hos UfoSkantraf en periode for å bidra til bedriftsutviklingen. De fikk en gjennomgang i Trafo og sikkerhetshall i tillegg til å se filmen i VR-format. De var imponert over det de fikk se og spesielt over kommunikasjonsmetodene som vi bruker.

Media

Atl's medlemsblad Trafikkskolen hadde en artikkel over flere sider om Trafoen i blad 4/2019. Vi sier takk for besøket til markedsføringsansvarlig Maria Hegland.

https://issuu.com/atlsmedlemsblad/docs/trafikkskolen_4_2019_-_web/1?ff&showOtherPublicationsAsSuggestions=true&hideShareButton=true

Vi har også hatt besøk av **Sørlandsavisa** ved Aina Ludvigsen. Hun fikk også en gjennomgang i Trafoen som gikk tydelig inn på henne. Hun hadde selv opplevd å miste samboeren sin i en trafikkulykke, og samtalen med henne i oppsummeringsrommet gjorde inntrykk.

https://issuu.com/tvendemediaas/docs/sorlandsavisa_kristiansand_uke41/1?e=7411767%2F81285262&fbclid=IwAR3bIL1E_EA_aHdf1MvwwNZAkfwuESqW7TMyQ7Dkrt5-vZH6UCe4E4u51M

Da alt ble stengt ned i vår startet Nullvisjonen arbeidet med å lage en **podcast**-serie om trafikksikkerhet. Vi har deltatt i tre episoder som du kan høre der du hører dine podcast. Linkene her er til Spotify, men de finnes også på andre plattformer.

«Trafoen og 18pluss»

<https://open.spotify.com/episode/4bpGe00N1BhMsTdQQuJR9L?si=SsUVyDlaTxGcjkHcwv1JeA>

«Hva gjør du om du er førstemann på et skadested?»

<https://open.spotify.com/episode/0LAHZaxLOPobaOd47uK2b2?si=cabDjAnKSz-jPJzborzDnQ>

«Ruskjøring»

<https://open.spotify.com/episode/3x0UXZCdgN3pb9H0V4niZm>

12

SØRLANDSPARKEN



13

SØRLANDSPARKEN



JOBBER: I fotoene er i tillegg fra Sørlandsparken og fra trafikksikkerhetsprosjektet.

Trafikksikkerhet: Trafikksikkerhetsprosjektet er et samarbeid mellom Sørlandsparken og politiet. Prosjektet har som mål å redusere antallet trafikkulykker i parken gjennom ulike tiltak som utdanning og informasjon.

VR-brill: VR-brillene er et viktig verktøy for å lære seg trafikkregler og sikkerhetsregler. De gir brukerne en realistisk opplevelse av hva det kan være å være på veien, og hvordan de bør oppføre seg.

Ungdommens ide: Ungdommens ide er et initiativ som gir ungdommer mulighet til å bidra med sine egne ideer til trafikksikkerhetsprosjektet. Dette er en viktig del av prosjektet, og det er viktig å inkludere ungdommene i arbeidet.

Små grupper: Små grupper er en viktig del av trafikksikkerhetsprosjektet. Dette er en viktig del av prosjektet, og det er viktig å inkludere ungdommene i arbeidet.

Tilgjengelig for enda flere

Med rundt 2000 deltagere i året er trafikksikkerhetsprosjektet Trafikksikkerhet i Sørlandsparken allerede godt besøkt. Nå får enda flere muligheten til å oppleve prosjektet gjennom VR-brillene.

18 år og eldre

Sørlandsparken ønsker å gjøre trafikksikkerhetsprosjektet tilgjengelig for enda flere. Dette er en viktig del av prosjektet, og det er viktig å inkludere ungdommene i arbeidet.

Ungdommens ide

Ungdommens ide er et initiativ som gir ungdommer mulighet til å bidra med sine egne ideer til trafikksikkerhetsprosjektet. Dette er en viktig del av prosjektet, og det er viktig å inkludere ungdommene i arbeidet.

Små grupper

Små grupper er en viktig del av trafikksikkerhetsprosjektet. Dette er en viktig del av prosjektet, og det er viktig å inkludere ungdommene i arbeidet.

ALT AV RENHOLD!

- Daglig renhold
- Oppskuring/boning
- Hovedrengjøring/vedvask
- Byggrenhold
- Vinduspuss
- Tepperens

Vi desinfiserer også lokaler og utstyr!

Vi fjerner graffiti

Få uforpliktende tilbud på renhold og vaktmestertjenester, ring oss på 975 64 013 eller bruk christoffer@rener.no

Har du fått rensede takrennene dine?



Kartheia 3 - 4626 Kristiansand

Faglig oppdatering

Hospitering/besøk

I den rolige tiden som var, benyttet vi muligheten til å besøke andre som driver med holdningsskapende trafiksikkerhetsarbeid. Vi har besøkt Trafiksikkerhetshallen i Rogaland og Trafiksikkerhetshallen i Hordaland.

Begge disse hallene drives av ildsjeler som bruker mye tid og energi på å holde disse hallene åpne for bruk. Vi hadde noen lærerike dager hos Jannike Bondevik i Stavanger og hos Rune Bertheussen i Bergen. Å få snakket trafiksikkerhet med andre som brenner for det samme som oss er både lærerikt og nyttig.

Helt konkret tok vi med oss noen ideer hjem og lagde vår egen vegg med oversikt over drepte i Agder, noe vi så de hadde gjort både i Rogaland og i Hordaland. Vi fikk også med oss en film de bruker i Rogaland som er laget etter en alvorlig dødsulykke. Vi har valgt å legge denne filmen inn i vår sikkerhetshall som et verktøy vi kan bruke i undervisningen, og da spesielt med fokus på konsekvenser for de som overlever en alvorlig ulykke. I Hordaland hadde de også en flott konstruksjon der elevene/deltakerne fikk oppleve hvor vanskelig det er å knuse et bilvindu om du ikke har riktig verktøy, denne konstruksjonen ønsker vi å få på plass også hos oss.

I ettertid har vi undersøkt litt hvordan trafiksikkerhetsarbeidet drives rundt i de forskjellige fylkene. Det ser ut til at de fleste trafiksikkerhetshaller som en gang ble åpnet nå er borte og grunnen er mangel på penger til drift. I arbeidet med dette, så fant vi vedlagte innstilling fra 2006 hvor transport og kommunikasjonskomiteen ber Regjeringen vurdere å fremme forslag om å innføre en tilskuddsordning for etablering av trafiksikkerhetshaller i Norge. Etter det vi kan forstå av denne innstillingen så var komiteen veldig positive til trafiksikkerhetshaller og liknende lokale trafiksikkerhetstiltak. Også evalueringsrapporten fra Rogaland konkluderer med at slike tiltak er et velkomment supplement til føreropplæringen både for førerkortkandidater og ansatte i bedrifter. I ettertid ser vi imidlertid at mange haller er nedlagt pga manglende midler til drift. Etter vårt syn betyr dette at **trafiksikkerhetstilbudet varierer veldig etter hvor du bor i landet**.

Vi kjenner oss utrolig heldige som har et fast budsjett tildelt til drift fra Agder fylkeskommune. Dette gir oss muligheten til å konsentrere oss om jobben vi skal gjøre og tenke langsiktig i vårt arbeid. Dette i stor kontrast til andre som jobber med trafiksikkerhet f.eks i Rogaland og Hordaland, hvor trafiksikkerhetshallene er drevet av ildsjeler på mer eller mindre frivillig basis og videre drift vurderes fra måned til måned.



inns-200506-153.pdf
f



Evalueringsrapport
fra Rogaland.pdf

Trafiksikkerhetskonferansen i Agder

Trafiksikkerhetskonferansen 2020 ble avholdt i februar. Temaet for årets konferanse var «Sammen om et felles ansvar». I år var fokuset rettet mot at 2020 markerer slutten på mange krevende omorganiseringer – og viktigheten av å samhandle for å nå visjonen om null drepte og hardt skadde i Agder.

Presentasjoner fra innledere ligger vedlagt. Konferansen ble i år ledet av de to ansatte i Trafoen og 18pluss, Marit Bech Olsen og Anette Risvand Fossheim.

<https://agderfk.no/aktuelt/trafiksikkerhetskonferansen-2020.21776.aspx>

Oppsummering og utfordringer

Året 2020 har vært annerledes på mange måter. På kalenderen så det ut til at dette året skulle bli et «all time high». Vi var forberedt på et hektisk år med mye aktivitet i Trafoen, sikkerhetshallen og med VR-brillene. Alle 18 pluss kursene var overbooket. Vi begynte derfor å jobbe med en lærlingedag for å fange opp alle de som ikke fikk plass på kurset.

Hvis alt som var booket i kalenderen frem til 12.mars hadde blitt gjennomført ville aktiviteten i 2020 ha økt med nesten **25 %** sammenliknet med 2019.

Utfordring for 2021 hvis alt normaliserer seg vil derfor være å ha nok instruktører, dette gjelder i begge tiltakene.

Restkapasiteten hos oss som jobber i tiltakene ble større i år grunnet mye avbestillinger. Vi har derfor økt våre timer hos Ufo/Skantraf. At vår kunnskap, erfaring og kompetanse blir brukt i utdanning og etterutdanning av yrkessjåfører ser vi som positivt. Dette gir oss også et innsyn i yrkessjåførers hverdag og utfordringer, som igjen kan nyttes i tiltakene vi primært jobber med. Ved normal aktivitet i tiltakene vil vi ikke kunne prioritere og leies inn like mye som det er blitt gjort i 2020.

Da alt stengte ned, måtte vi finne alternative måter å jobbe med trafikksikkerhet på.

Da lagde vi podkast og vi tok i bruk vr-briller på andre grupper enn vi først hadde tenkt. I tillegg fikk vi mulighet til å besøke kollegaer utenfor eget fylke. Dette har vært bra!

Vi ser at trafikksikkerhetsmiljøet andre steder enn i Agder ofte er ensomt og at miljøet er lite. Vi tror at vi har mye å lære av hverandre. Vi ønsker derfor å invitere til en fagsamling i løpet av 2021 for å styrke miljøet og lære av hverandre.

Vi er stolte over hvordan trafikksikkerhetsarbeidet er organisert i Agder og vi brenner for metodene vi jobber med. Vi har stor tro på at dette er noe andre fylker vil kunne ta lærdom av og kanskje ønske å ta i bruk om de bare hadde kunnskapen.

Vi i Trafoen og 18pluss har etter mange år i bransjen, mye kunnskap og erfaring som vi gladelig deler med de som ønsker å høre. Vårt håp er at Agder fylkeskommune kan stå frem som et foregangsfylke i arbeidet med holdningsskapende trafikksikkerhetsarbeid.

Desember 2020

Marit Bech Olsen
Leder 18pluss og Trafoen

Anette Risvand Fossheim
Veileder Trafoen

18pluss



Trafikksikkerhetstiltak i Agder Fylkeskommune